

MOCIÓ DEL GRUP MUNICIPAL ALTERNATIVA D'UNITAT POPULAR (AUP-AMUNT), amb esmenes del PSC

Per la promoció de les activitats extraescolars, com eina per combatre la desigualtat des de la infància i adolescència

Exposició de motius

Les persones expertes alerten, des de fa anys, que les principals desigualtats en termes educatius es produeixen no tant dins les aules com fora d'elles. Un estudi del Síndic de Greuges de Catalunya, de l'any 2014, denunciava que l'accés desigual al lleure educatiu, les activitats extraescolars i les colònies o casals durant els períodes de vacances són els causants de les principals diferències d'oportunitats educatives. És a nivell municipal on es pot lluitar per reduir aquestes diferències i promoure una educació de qualitat per a tothom. Els estudis constaten que l'accés a les activitats extraescolars només arriben a un sector de la població, ja que les rendes més baixes o la població d'entorns més vulnerables no es pot permetre assumir el seu cost.

A més, aquests dies hem sentit com el relator per a l'extrema pobresa de l'ONU alertava de la greu situació que ha pogut constatar a Espanya en relació a la pobresa i específicament la pobresa infantil. Segons les últimes dades de l'UNICEF, a Catalunya hi ha un 28,6% d'infants en risc de pobresa i un 30% amb risc d'exclusió social. Es constata que la pobresa infantil a Catalunya és un problema estructural i continua sent un repte per a les polítiques públiques.

Rubí no queda al marge d'aquesta situació i al diagnòstic del Pla Local d'Infància i Adolescència (PLIA) ja es recull un augment dels casos de risc i vulnerabilitat relacionats amb la crisi econòmica. Segons l'informe d'inclusió, les famílies amb infants són un dels principals col·lectius amb més risc d'exclusió. Estem parlant de famílies joves amb infants petits, o famílies amb un o els dos adults a l'atur o feines precaritzades, amb hipoteca o crèdits que no poden fer front, les famílies monomarentals, les migrades. Són aquests col·lectius de població possiblement més directament afectats per la crisi econòmica, visualitzant persones i famílies que mai havien estat en els serveis públics amb problemàtiques de sobreendeutament, alta crispació i ansietat per la pèrdua de la feina.

Tal i com recull el Pla local d'infància i adolescència de Rubí, aprovat l'any 2018, Rubí té un programa d'ajuts i serveis per atendre les necessitats de lleure i suport educatiu de la infància i l'adolescència amb major risc

Així, durant el 2019, s'han ofert 2200 places per els casal d'estiu (4 setmanes), a les quals s'han d'afegir els casals d'agost del Montessori (60 places) i el del Mossèn Cinto Verdaguer (34 places) Els casals diaris ofereixen 80 places de dimarts a divendres. Pel que fa als casals d'hivern, primavera, juny i setembre, la oferta és de 100 places en cada torn.

El 2019 s'han donat 335 places per la pràctica d'esport federat. 143 infants i les seves famílies han rebut ajuts econòmics en conceptes d'activitats extraescolars i lleure.

També cal afegir les aproximadament 200 places dels diversos tallers d'estudi assistit: CROMA, Mestre Martí i Taulers, Aula Oberta del Pinar.

Per tant, al 2019 l'Ajuntament de Rubí va ofertar aproximadament 3300 places d'activitats extraescolars i lleure educatiu i esportiu, la qual dada vol dir un abast del 15 % sobre la població de 3 a 18 anys d'edat.

Aquests recursos socioeducatius, per a la infància i adolescència que presenta més factors de risc, bàsicament es desenvolupen a través dels següents programes o serveis:

Durant el curs escolar:

- 2 Casals diaris (situats a les escoles Teresa Altet i 25 de setembre)
- 1 Centre Obert (situat al barri de El Pinar)
- Diversos Tallers d'estudi assistit (TEA), que es desenvolupen a través de programes externs o directament organitzats per l'Ajuntament: els tallers CROMA (primària), els tallers als Casals diaris, l'Aula Jove (Ajuntament i Caritas), els TEA de la Creu Roja, l'Espai fem deures de la Torre Bassas, alguns tallers que ofereixen les Associacions de veïns i veïnes, el programa Lexcit per a la millora de la comprensió lectora, que es du a terme a la Biblioteca Mestre Martí Tauler, i diversos tallers de suport a l'estudi que alguns instituts estan desenvolupant a les escoles a través del Servei comunitari.

Durant els períodes festius:

- Beques per assistir als Casals d'estiu, organitzats per les AFA/AMPA públiques.
- 1 Casal de vacances (durant el mes d'agost)

Promoure la participació en activitats esportives també és un altre dels recursos que habitualment s'utilitza per connectar els aprenentatges del temps lectiu i no lectiu. En aquest sentit, l'Ajuntament de Rubí sí que té una línia d'ajuts específica, a través de subvencions individuals adreçades a infants i joves de 4 a 18 anys, per a la pràctica de l'esport federat,^[4] les extraescolars vinculades als Jocs Esportius Escolars (organitzades per les AFA/AMPA) i les activitats esportives d'inclusió, tant de la ciutat com d'altres ciutats si no hi ha oferta esportiva de la disciplina concreta a Rubí.

Però una de les qüestions rellevants que posen de manifest les persones professionals que treballen amb la infància i l'adolescència a Rubí és que no s'arriba a totes les famílies i infants que, tot i no estar en situació de risc, no accedeixen a les activitats extraescolars, per motius diversos (inclosos els econòmics). Calen per tant recursos per tal de promoure i ampliar la participació d'infants i adolescents en aquestes activitats i garantir el dret d'accés a aquestes activitats que complementen el desenvolupament global d'infants i joves.

En el diagnòstic del PLIA també es diu que "les escoles tenen poc coneixement de l'oferta d'activitats que es realitza fora de l'escola, no només de reforç escolar (exceptuant centre obert, casal diari i croma amb el que existeix una coordinació) sinó també d'altres activitats que poden ajudar a complementar el currículum educatiu de l'alumnat. Aquest coneixement permetria fer una millor orientació i treballar de manera integral les necessitats de l'infant". Evidentment, la situació de les diferents escoles pot ser diversa respecte a aquest coneixement, però una bona diagnosi que permeti establir quin és el mapa de les activitats extraescolars a Rubí pot ser una bona eina per als diferents agents educatius.

Finalment cal dir que les activitats extraescolars de les dues escoles artístiques municipals (Escola municipal de música Pere Burés i EDRA) acullen relativament poca diversitat sociocultural, fet que provoca que l'impacte de les seves accions sigui molt limitat. El cost de les activitats explica una part d'aquesta limitació però també el fet que l'oferta es desenvolupi en gran part a les seves pròpies instal·lacions (situades al centre de la ciutat).

Per tot l'anterior exposat, el grup municipal de l'AUP proposa al plenari els següents acords,

ACORDS:

1. **Realitzar un diagnòstic de la realitat de les activitats extraescolars a Rubí per a infants i adolescents, de 3 a 18 anys: programació, costos, biaix de gènere, perfils de la població que hi accedeix, etc.**
2. **Posar en marxa durant el 2020-2021 els acords que emanen del Pla Local d'Infància i Adolescència en l'eix d'activitats extraescolars:**
 - Continuar treballant per eliminar les barreres econòmiques que impedeixen a una part dels infants i adolescents de la ciutat accedir a activitats extraescolars.
 - Posar en funcionament programes de capacitació dels monitors/es de les entitats que treballen amb infants i joves per poder fer front a la diversitat de la ciutat i fomentar el valor coeducatiu i convivencial de les activitats de lleure.
 - Ajudar a les AFA/AMPA a planificar i generar una oferta d'activitats extraescolars de qualitat, arrelada al projecte educatiu de l'escola i a les necessitats de l'entorn.
3. **Treballar per una educació en tots els temps i els espais**
 - Adherir-se a l'Aliança municipal 360° que impulsa la Diputació de Barcelona i altres organismes del sector educatiu i impulsar els acords que se'n desprenguin.
 - Impulsar l'augment de l'oferta d'activitats que ja realitzen actualment les dues escoles artístiques municipals (Escola de música i Edra) per tal de fer-la arribar als barris (per exemple, als centres cívics) i a les escoles i instituts.

Eines de seguiment dels acords:

1. Es dota la proposta de moció del pressupost corresponent per al seu compliment.
2. L'Equip de govern fa pública l'adhesió formal a l'aliança municipal 360°
3. Es realitza la diagnosi abans de 2021
4. Un cop realitzada la diagnosi, s'incrementa progressivament el suport econòmic i/o social per tal d'assolir una major participació d'aquells i aquelles que queden exclosos per dificultats socials i/o econòmiques..
5. La regidoria d'Educació fa balanç de l'estat d'aquest tema cada inici i final de curs.
6. Augmenten el nombre d'activitats realitzades als barris, les escoles i instituts d'EDRA i l'EMM.